

ПРОТОКОЛ*

от проведена на 18 април 2019 г.

ЕДНОДНЕВНА РАБОТНА СРЕЩА

Научната общност в подкрепа на иновациите

Еднодневната работна среща се състоя на 18 април 2019 г., в зала София, хотел Централ, гр. София.

В работната среща участие взеха експерти на ЗУ на НСМ, представители на научно-изследователските среди от Българска академия на науките (БАН), Аграрен университет- Пловдив (АУ-Пловдив), Университет за национално и световно стопанство- София (УНСС), Лесотехнически университет- София (ЛТУ- София), Тракийски Университет- Стара Загора (ТУ- Стара Загора), Национална служба за съвети в земеделието (НССЗ), Институт по аграрна икономика към Селскостопанска Академия (ИАИ към ССА), сдружение „Институт за агростратегии и иновации“, консултантска организация и представител на УО на ПРСР 2014-2020 от МЗХГ.

Ключов експерт в ЗУ на НСМ откри работната среща и запозна присъстващите с целите и програмата на срещата.

Като основни цели на работната среща беше отбелязана темата, свързана с иновациите в агросектора и съответно изграждане на връзката между науката и практиката. За първата част на срещата беше предвидено представяне на участниците, презентирание на дейностите, целите и ангажиментите на звеното за управление, представяне на Европейското партньорство за иновации в сектор „Земеделие“ (ЕПИ АГРИ).

Присъстващите бяха запознати с целите, приоритетите и дейностите от работата на ЗУ на НСМ към ПРСР 2014-2020, включени в презентацията. На срещата беше поставен акцент относно идеите на научната общност, които биха провокирали интерес сред земеделските производители, както и по какъв начин може да си взаимодействат ЗУ на НСМ, бенефициентите (ползвателите на научни продукти) и научните среди. Целта на това взаимодействие е успешното стартиране на подмярка 16.1.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски земеделски фонд за
развитие на селските райони

НАЦИОНАЛНА СЕЛСКА МРЕЖА
ЗВЕНО ЗА УПРАВЛЕНИЕ
БЪЛГАРИЯ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Целите, които УО е заложил към ЗУ в проекта, е да се осигури приемственост и плавен преход с дейностите, които е извършвало предходното ЗУ с дейностите по настоящия проект.

Дейностите, които са заложени в рамките на четиригодишния период, са съгласно техническата спецификация на МЗХГ. Експертният състав на ЗУ се състои от ключови и неключови експерти, както и регионално представителство в 28 административни области. В сайта на НСМ има пълна информация за екипа, както и контакти с 28 регионални координатори.

Звеното има ангажимент предварително да планира, подготвя, тематично да структурира и организира всички дейности в тясна координация и комуникация с УО.

Структурата на НСМ, взаимовръзките между ЗУ и УО са зададени в Програмата за развитие на селските райони. Важно е да се отбележи, че самото структуриране, кой с кого и как комуникира и кой кого представлява, както и в какво качество, е зададено в Програмата.

На национално ниво, в ЗУ са включени ключови експерти и неключови експерти, които подпомагат дейността на звеното и 28-те регионални координатори.

Идеята е съвместно с управляващия орган да се разработи Мрежата, да се укрепят нейният капацитет и да стане мрежата такава, каквато е в другите европейски страни, т. е. да се чува думата ѝ, решенията които излизат от нея и се подават към УО да добавят ползност, както за членовете, така и за УО.

ЗУ има ангажимент да осигури сформирането и провеждането на заседания, не само технически, но и в експертен план, на тематични работни групи (ТРГ). ТРГ са начин за мобилизиране на заинтересовани страни, които да работят по конкретен проблем или тема. В предходния програмен период ТРГ са дискутирали темата за малките семейни стопанства, предоставянето на дефиниция на „дребномащабна инфраструктура“ за нуждите на общинските мерки и други теми.

В настоящия програмен период предстои да бъдат сформирани ТРГ и съответно да бъдат подбрани темите, като съответно темите могат да бъдат предложени от различни страни, но се координират и финално определят от МЗХГ.

Също така, към УО се създава Координационен комитет, който определя стратегическите дейности на НСМ, като към самия Координационен комитет предстои да бъде създадена Експертна група по ЛИДЕР/ВОМР и експертна група по ЕПИ – АГРИ. След като бъдат определени условията за участие би било добре да се включат в експертните групи и представители на научните среди, присъстващи и на настоящата среща.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски земеделски фонд за
развитие на селските райони

НАЦИОНАЛНА СЕЛСКА МРЕЖА
ЗВЕНО ЗА УПРАВЛЕНИЕ
БЪЛГАРИЯ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Координатор и администратор на дейностите на НСМ, както беше посочено, е УО в рамките на МЗХГ. Членовете на НСМ могат да бъдат физически и юридически лица, административни структури, граждански организации, мрежи, общини, МИГ и др. Философията и политиката на МЗХГ, от самото създаване на Националната селска мрежа е тя да бъде широко отворена към всички, като непрекъснато да увеличава своя капацитет и да мобилизира, колкото се може повече заинтересовани лица, които да допринасят за по-добрата политика на Програмата за развитие на селските райони.

По отношение на членовете на НСМ, както беше посочено, е широко отворена за всички. ЗУ има ангажимент да поддържа актуален регистър на членовете. Членове на мрежата могат да бъдат физически и юридически лица, всяка институция, административна структура, граждански организации, мрежи, общини, МИГ и др. лица, които са заинтересовани от участие в развитието на селските райони. Членството се заявява писмено, чрез попълване на заявка за членство. Заявка за членство може да се подаде чрез сайта на НСМ (www.ruralnet.bg), по e-mail (office@ruralnet.bg), в профила на НСМ в социалните мрежи (https://www.facebook.com/NationalRuralNetworkBulgaria/?epa=SEARCH_BOX), чрез регионалните координатори или експертите на ЗУ, на място при провеждане на събития и др. Участието в НСМ е отворено за всички желаещи, то е на доброволен принцип, като не се изисква заплащане на членски внос или други парични вноски.

За подадените заявки за членство не е предвидена процедура за одобрение, не са предвидени критерии за селекция и всеки, който подаде заявка ще бъде одобрен. Също така, не се заплаща членство, не се заплаща участие на членовете в различни мероприятия и дейности, които се финансират от самото ЗУ, като тематични работни групи, заседания, срещи, семинари и други такива събития, които ще бъдат организирани от ЗУ.

Другите страни-членки имат различни практики по отношение на структурирането на националните селски мрежи, като при някои от тях са различни и критериите за избор на членове.

Възможностите и ползите за членовете на НСМ са многостранни, в т. ч. участие в дискусиите по отношение на бъдещата политика за развитие на селските райони, използването на експертен опит и познания на други членове на мрежата, на други страни – членки на ЕС и ЕСМ; получаване на навременна информация за дейности и инициативи; възможност за обучения; създаване на партньорства; обмен на опит и добри практики и други, свързани с подкрепа, популяризиране и реализиране на политиките за развитие на селските райони, вкл. на иновативните оперативни групи и пр.

Всички членовете получават възможност да ползват опит и знания от други страни-членки. Членовете ще получават актуална информация, свързана с програмата за развитие на селския район и нейното прилагане, ще участват в работни групи, където могат да дават мнение по различни въпроси.

За потенциалните членове на мрежата е важно да знаят, че могат да получат и да участват в обменни сътрудничества с от други мрежи на страни – членки на ЕС (ENRD, EPI- AGRI, LEADER/CLLD). ЗУ има ангажимент един път годишно член на HCM, заедно с експерт от звеното да участва в значимо или ключово събитие на ЕСМ или в Национална селска мрежа на други страни-членки или EPI- AGRI.

Друга важна полза за членовете на Мрежата е участието в тематичните работни групи, което означава, че всеки, който има интерес към тази политика, има определени решения и виждания, може да вземе участие в ТРГ. Темите могат да бъдат дискутирани в рамките на работната група, а решенията се обобщават от експертите на ЗУ и се изпращат към УО, който ги анализира и преценява тяхната целесъобразност за бъдещо прилагане.

Също така, членовете на Мрежата могат да подават информация към мрежата за свои дейности и събития от техния регион, които имат отношение към развитието на селските райони и по този начин да привличат внимание и да популяризират своята дейност. Друга полза за членовете на Мрежата е тяхното участие в различни изследвания, анализи и проучвания, семинари, конференции, както и други инициативи, свързани с дейността на ЗУ. От друга страна, самите членове имат свобода да предлагат различни теми, които те смятат за важни. Могат да дават предложения за работна група, за изследване или проучване, или пък, ако е проблем, може да бъде анализиран и взето предвид, за намаляване на административната тежест и други.

Приоритетите на ЗУ са заложили в програмата за развитие на селските райони. Тези приоритети са надграждащи базата, която е зададена в регламента, а именно: да насърчава силни партньорства между заинтересованите страни в областта на развитието на селските райони, да стимулира прилагането на интегриран подход за развитие на селските райони, да изгражда капацитет и социален капитал в селските райони, да предоставя достъп до информация и възможности за обмен на добри практики, да насърчава развитието на селските райони в съответствие с принципите на инициативата LEADER и ЕПИ. В ЗУ е предвидено изпълнението на множество дейности, свързани с популяризирането и промотирането LEADER и ЕПИ, Предвидено е създаване на конкретна платформа и специално място на сайта, свързани с партньорствата по иновации ЕПИ-АГРИ, така че ЗУ да осигури платформа за срещи на интереси. Предвидено е на тази платформа да се обсъждат ефективни и целесъобразни решения за развитието на селските райони.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски земеделски фонд за
развитие на селските райони

НАЦИОНАЛНА СЕЛСКА МРЕЖА
ЗВЕНО ЗА УПРАВЛЕНИЕ
БЪЛГАРИЯ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Всички тези приоритети могат да бъдат изпълнени, като се акумулира сравнително голяма членска маса, където да бъдат идентифицирани всичките интереси, теми и проблеми, да се идентифицира опита на всеки един, за да се работи съвместно. Съответно, ЗУ да представя интересите на членовете при формирането на цялостната политика за развитие на селските райони, което е изключително отговорно, тъй като заинтересованите страни са много и разнородни бенефициенти (общини и частни инициативи, земеделски производители, МИГ, малки и големи предприятия от различни сектори).

Беше обърнато внимание, че към момента, настоящият и предходният програмни периоди, функцията на националните селски се е състояла в подобряване ефективността и усвояемостта на средствата по програмите за развитие на селските райони, т. е. темите и всичко, което е свързано с дейностите на националните селски мрежи е било фокусирано към програмите за развитие на селските райони. През следващия програмен период, изхождайки от това, че комисията предлага прилагането на един нов модел на аграрната политика, в който няма стълбове, а се изготвя един общ стратегически план, съответно след 2020-та фокусът на дейността няма да бъде обърнат само към програмата за развитие на селските райони, а към целия стратегически план, който България тепърва предстои да изготви, което от своя страна ще разшири обхвата на НСМ, които след 2020 година ще бъдат мрежи за ОСП.

Дейностите, които трябва да изпълни звеното за управление са осигуряване на регионално представителство на НСМ, провеждане на работни/информационни срещи, семинари, конференции, обучения, ТРГ, проучвания, изследвания, анализи, организиране на различни събития в общини в селските райони, дейности, свързани с популяризиране и разпространение на добри практики, разработване на теми касаещи иновации.

Други дейности за укрепване и разширяване на обхвата на Мрежата в периода на действие на Програмата, укрепване на капацитета на МИГ по подхода ЛИДЕР, осигуряване на платформа за общуване и обмяна на идеи между представителите на съветническите и иновативните подпомагащи звена, в това число създадените Оперативни групи по член 56 от регламент на ЕС 1305/2013. Тази дейност се планира да бъде реализирана чрез специална модулна платформа в сайта на НСМ. ЗУ следва да изпълнява и дейности за подкрепа и разпространение на проектите на Оперативните групи.

Разработването и разпространението на теми, касаещи наблюдението и оценката, включително и дейности, свързани със споделянето и разпространението на резултатите от наблюдението и оценката на Програмата, осигуряването на информация за потребителите на мрежата - потенциални бенефициенти по мерките на ПРСР и представители и организации на дискриминираните групи са част от дейностите на ЗУ.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски земеделски фонд за
развитие на селските райони

НАЦИОНАЛНА СЕЛСКА МРЕЖА
ЗВЕНО ЗА УПРАВЛЕНИЕ
БЪЛГАРИЯ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Следва да бъдат посочени и дейностите при представяне на Националната селска мрежа на България в Европейската мрежа за селските райони, дейностите по сътрудничество с други Национални селски мрежи, дейностите по сътрудничество с европейската мрежа за ЕПИ и също така, насърчаването на иновациите в селското стопанство, производството на храни, горското стопанство и селските райони.

По отношение на Европейското партньорство по иновации за селскостопанска производителност и устойчивост е въведено от ЕК през 2012 г. като част от стратегията Европа 2020 за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж. ЕПИ АГРИ е част от петте европейски партньорства за иновации, които се отнасят към различни икономически сектори и чиято цел е да форсират модернизацията, внедряването на иновациите и нови решения в различни икономически сектори. Другите партньорства са: Активен живот на възрастните хора и остаряване в добро здраве; Водни ресурси; Суровини; Интелигентни градове и общности; Селско стопанство.

ЕПИ-АГРИ е създадено като нов начин да подобри и повиши производителността и устойчивостта в аграрния сектор, използвайки по най-добрия начин научните постижения и технологии, които са разработени, за да бъдат въведени в практиката, така, че тези сектори, които са изправени пред все по-чести кризи и трудности, да могат по-добре да се справят с предизвикателствата на днешния ден — засилената конкуренция, по-резките промени в пазарните цени, изменението на климата и по-строгите екологични правила.

ЕПИ- АГРИ се състои от два компонента:

- компонент на равнище държава членка – инструментите за подпомагане и сформирание на оперативни групи и подкрепата са реализация на иновативни проекти в сектор „Земеделие“ се осъществява посредством Мярка 16 „Сътрудничество“ от ПРСР 2014-2020;

- компонент на равнище ЕС – инструментът е изградената мрежа на ЕПИ-АГРИ, която е интерактивна платформа, обединяваща всички заинтересовани страни по отношение на иновациите в селското стопанство и има за цел да обвърже оперативните групи, да улесни обмена на знания, експертни познания и добри практики и да установи диалог между селското стопанство и изследователската общност- ЕЗФРСР. Мрежата на ЕПИ-АГРИ не се ограничава само до оперативните групи, подпомогнати по ПРСР 2014-2020, но обхваща и „Хоризонт 2020“, където също се реализират иновации в сектор „Земеделие“, като научно изследователски проекти.

Оперативните групи са основният инструмент на ЕПИ-АГРИ, с който новаторските идеи се превръщат в реални практически решения. Оперативните групи, които се финансират по ПРСР, не са научноизследователски проекти. Те трябва да имат ясен и практически приложим новаторски елемент.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски земеделски фонд за
развитие на селските райони

НАЦИОНАЛНА СЕЛСКА МРЕЖА
ЗВЕНО ЗА УПРАВЛЕНИЕ
БЪЛГАРИЯ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Интерактивния иновационен модел е концепция, базирана на сътрудничество между участници с допълващи се знания- практически, предприемачески, научни и пр., които работят заедно в проекти за разработване на решения, които да прилагат на практика и да разпространяват резултатите в широк смисъл.

Сайта на ЕПИ- АГРИ е хранилище на база данни за различни проекти и партньори, тъй като всяка оперативна група има ангажимент да изпраща резюме на своя проект и партньори към саята, което е изключително важно за присъстващите на срещата представители на научната общност.

По информация на ЕК, планираните оперативни групи за настоящия програмен период на ниво ЕС са 3200. В началото на април, на мероприятие на ЕСМ, мрежата на ЕПИ-АГРИ обяви създаването на 1000-та оперативна група, сформирана на европейско ниво. В представената презентация беше отбелязан броят на оперативните групи, които всяка ДЧ планира да създаде в рамките на ПРСР 2014-2020, като за България те са 20. Също така, бяха представени резултатите от проведено изследване и анализ на базата данни, в която се съдържат всички оперативни групи, които са подкрепени във всичките ДЧ по ПРСР, като изследването обхваща резултатите към юни 2018 г. Анализирайки предоставените данни за 511 оперативни групи е установено, че водещите партньори в повечето от тях са научноизследователските среди, следвани от фермери и фермерски организации. По отношение на общото членство (представителност) в оперативните групи те установяват, че най-голям е броят на фермерите и техните организации. По отношение на дейностите в изследването е посочено, че 53% от тях са свързани с екологичната устойчивост (агроекология, био производство и др.), а по отношение на фокуса на проектите на оперативните групи, това, което изследователите установяват е, че най-голям е процентът на оперативните групи, които правят промяна в своя производствен процес.

На национално ниво, в ПРСР е предвидено оперативните групи да се създават и подпомагат по подмярка 16.1 „Подкрепа за сформирани и функциониране на оперативни групи в рамките на ЕПИ“. Оперативните групи, съгласно дефиницията, са сдружения по ЗЗД, състоящи се най-малко от двама участника, единият от които задължително е земеделски стопанин, а останалите могат да бъдат научни институти или опитни станции, висши училища, НПО, МСП в областта на храните, консултантски организации. Определеният бюджет от УО за предстоящия прием тази година е в размер на 20 000 000 евро по тази подмярка, като максималният размер на допустимите разходи за оперативна група е левовата равностойност на 450 000 евро, като в тази стойност максималният размер на текущите разходи годишно е до 35 000 евро. Интензитетът на финансовата помощ е 100 % от одобрените разходи за текущи разходи за сътрудничество и преки неинвестиционни разходи и до 60 % от одобрените разходи за преки инвестиционни разходи, обосновани в проекта.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски земеделски фонд за
развитие на селските райони

НАЦИОНАЛНА СЕЛСКА МРЕЖА
ЗВЕНО ЗА УПРАВЛЕНИЕ
БЪЛГАРИЯ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

След подробното презентирание на целите, приоритетите, структурата и дейностите от работата на ЗУ на НСМ, бяха проведени дискусии под формата интерактивни сесии, на които присъстващите се обединиха около следните идеи и предложения:

1. Да се работи по- тясно между науката и практиката;
2. Безпилотните технологии могат да се ползват навсякъде;
3. Въвличането на фермерите в общото изграждане на идеята;
4. Разбиране/нагласа на заинтересованите страни, на интерактивния подход и иновации в земеделието;
5. Необходимо е сътрудничество, co-working;
6. Нуждата от подобрене на комуникацията между различните сектори в системата за иновации в земеделието;
7. Иновации в прецизното земеделие;
8. Изгаряне на растителни отпадъци;
9. Прецизното земеделие- пренастройване за малки и големи стопани;
10. Да се създаде работна група с плаващ състав за изграждане на устойчиви връзки- наука- практика;
11. Да продължават по този начин;
12. В бъдещите срещи да присъстват и земеделски производители;
13. Включване на земеделските стопани в работните групи и вземане на мнението им предвид.
14. Разпространяване на информацията и сред земеделските стопани.

**Настоящият протокол е изготвен на база съгласуван с участниците в събитието стенографски протокол.*